

EU4Business

GHID ELECTRONIC CU BUNE PRACTICI PENTRU INDUSTRIILE CREATIVE

EU4Business: Connecting companies este gestionat de EUROCHAMBERS și finanțat de inițiativa EU4Business a Uniunii Europene.

GHID ELECTRONIC CU BUNE PRACTICI PENTRU INDUSTRIILE CREATIVE

Proiect SUCCESS - ENI2019/411-865-EU4BCC: ID1018

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
CADRUL DE REGLEMENTARE DIN UE.....	5
CADRUL DE REGLEMENTARE DIN BULGARIA.....	7
CADRUL DE REGLEMENTARE DIN MOLDOVA.....	8
FINANȚAREA EUROPEANĂ PENTRU SECTORUL INDUSTRIILOR CREATIVE.....	9
Subprogramul „Cultura“.....	10
Subprogramul „Media“.....	11
Subprogramul intersectorial.....	13
ALTE PROGRAME ȘI SCHEME DE FINANȚARE.....	18
GESTIONAREA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE.....	20
REȚELE EUROPENE ÎN SECTORUL CREATIV.....	25
CELE MAI BUNE PRACTICI EUROPENE PENTRU DIGITALIZAREA INDUSTRIILOR CULTURALE ȘI CREATIVE, SERVICII ȘI PROCESE INOVATOARE.....	26

Introducere

În economia globală, procesele de producție tradiționale și lanțurile valorice sunt din ce în ce mai mult influențate de industriile culturale și creative (ICC). Întreprinderile sunt în permanență în căutarea unei capacități creative pentru a inova produse și servicii care să satisfacă utilizatorii finali. Pentru a "sări" în noi domenii de creație de bunuri, antreprenorii implică creativitatea forței de muncă.

În prezent, crearea de conținut de calitate, capacitatea de a inventa și de a implementa inovații și, în special, inovații tehnologice și de produs prin utilizarea imaginației, prin trezirea emoțiilor, devin cea mai valoroasă "materie primă" de pe piață.

Economia creativă este unul dintre sectoarele cu cea mai rapidă creștere din economia globală. În același timp, a fost un factor extrem de transformator în ceea ce privește generarea de venituri, crearea de locuri de muncă și veniturile din exporturi.

Potrivit Fondului ONU pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (SDG Fund), "industriile culturale și creative sunt motoare majore ale economiilor, capitalizând 2 250 de miliarde de dolari și creând 29,5 milioane de locuri de muncă la nivel mondial. Pe lângă beneficiile economice, ICC contribuie la promovarea valorilor centrate pe oameni, la dezvoltarea creativității și a culturii, precum și la dezvoltarea urbană durabilă."

În același timp, creativitatea și cultura au, de asemenea, o importantă valoare nemonetară; ele sunt factori-cheie pentru dezvoltarea socială favorabilă incluziunii, dialogul și înțelegerea între popoare. Cultura este un factor determinant al dezvoltării umane și durabile, stimulând inovarea și creativitatea care creează o creștere incluzivă și durabilă.

<https://jointsdgifund.org/>

Industriile creative și culturale din Europa au deja statutul de unul dintre sectoarele economice cu cea mai rapidă creștere din UE, generând aproximativ 509 miliarde de euro pe an (5,3 % din PIB-ul total al UE) și angajând peste 12 milioane de locuri de muncă cu normă întreagă (7,5 % din ocuparea forței de muncă din UE), fiind al treilea cel mai mare sector angajator din UE (Comisia Europeană, 2018).

În Europa, industriile creative sunt văzute ca un element cheie în competiția globală. Bătrânul continent este unul dintre principalii exportatori de produse creative, de exemplu în domeniul editorial, muzical, cinematografic și mai ales al noilor media, în special al jocurilor video, a căror valoare este estimată la 4,43% din totalul exporturilor UE.

Există o interconectare din ce în ce mai mare între industriile creative și restul economiei. Industriile creative contribuie la dezvoltarea procesului tehnologic și la crearea de noi produse și servicii în alte industrii, cu un impact strategic asupra consumatorilor. Domeniul lor de aplicare, în continuă extindere, include:

- Industria editorială - editarea de cărți, publicații periodice (ziare, reviste) și tipărituri;
- Industria de software , inclusiv baze de date și jocuri pe calculator;
- Industria muzicală - lucrări cu și fără versuri, industria înregistrărilor;
- Arte vizuale - pictură, grafică, sculptură, arte aplicate și experimentale și galerii;
- Arte interpretative - dramatice, muzical-dramatice și pantomimice, coregrafice - teatru,
- operă, balet, dans și artă circului, spectacol și alte activități de divertisment, precum și activități de creație în crearea de decoruri, costume etc.;

- Industria mass media - mijloace de comunicare electronice, cum ar fi radio, televiziune, internet, etc.;
- Industria cinematografică - producția de filme și alte opere audiovizuale și activități de producție;
- Industria fotografică - fotografie artistică, publicitară și de informare;
- Industria publicitară;
- Arhitectură, inclusiv amenajări interioare și activități de design peisagistic;
- Design - industrial, mobilier, modă, grafică, media, web design, etc.;
- Patrimoniul cultural - patrimoniul cultural material; patrimoniul cultural imaterial, inclusiv folclorul, artele și meșteșugurile populare și cunoștințele tradiționale aferente;
- Industria festivalurilor și a evenimentelor culturale.

Într-o competiție globală a ideilor, spectrul divers al antreprenorilor include un număr mare de microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, precum și liber-profesioniști.

Industria culturale și creative în Bulgaria

Industria culturale și creative din Bulgaria se numără printre sectoarele cu cea mai dinamică dezvoltare din economia bulgară. Până în 2020, întreprinderile creative vor angaja 8% din forța de muncă și vor genera 10% din PIB. Create de persoane cu calificări profesionale și competențe superioare mediei naționale, bunurile și serviciile de înaltă calitate ale industriilor creative stimulează consumul, contribuie la dezvoltarea culturii și a științei bulgare și ajută la consolidarea identității naționale.

Dintre cele 36 de sectoare economice din economia bulgară, cultura ocupă locul opt în ceea ce privește valoarea adăugată. Contribuția economică a acestui sector este de aproximativ 3,8%, patrimoniul cultural și industria cinematografică fiind printre principalele motoare. "Toate aceste analize și date conduc la concluzia că cultura, industriile culturale și creative, patrimoniul cultural și turismul cultural sunt un sector cu o importanță economică serioasă și o dinamică pozitivă." În acest context, se are în vedere introducerea unor noi instrumente de finanțare alternative, cum ar fi: microcreditele, titlurile de valoare (capital de risc, diverse forme de fonduri de investiții, unele forme de capital de risc social), precum și utilizarea deplină a oportunităților de finanțare din cadrul programelor orizontale și operaționale ale UE.

Mai multe informații pot fi găsite pe site-ul Europa Creativă Bulgaria: <https://creativeeurope.bg/>

Industria culturale și creative în Moldova

Industria serviciilor de creație este unul dintre sectoarele cu cea mai rapidă creștere din Moldova, cu o rată de creștere de 11% în fiecare an. Acest sector acoperă toate domeniile, de la publicitate și arhitectură la grafică și design de jocuri și oferă unele dintre cele mai mari salarii din țară.

Potrivit raportului UNCTAD (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare) privind tendințele ICC ("Eficacitatea exporturilor de bunuri creative pe categorii de produse, 2005 și 2014"), exporturile de bunuri creative aproape s-au triplat, de la 31,7 milioane de dolari în 2005 la 84,1 milioane de dolari în 2014. Bunurile de design au reprezentat cea mai mare parte a exporturilor, cu 51 de milioane de dolari, inclusiv accesoriile de modă, cu 20 de milioane de dolari, și produsele de design interior, cu 13 milioane de dolari. Al doilea cel mai dinamic sector de export este cel al artelor și meșteșugurilor, cu 31 de

milioane de dolari, care include covoare și produse din lână. Importurile de bunuri creative s-au ridicat la 179,2 milioane de dolari, generând un deficit comercial de 95,1 milioane de dolari în 2014.

<https://unctad.org/webflyer/creative-economy-outlook-trends-international-trade-creative-industries>

Potrivit Raportului privind dezvoltarea industriilor culturale și creative în Moldova, în 2018, cele mai importante industrii în ceea ce privește VAB (valoarea adăugată brută) și ocuparea forței de muncă sunt: software și baze de date; presă și literatură; și publicitate. În 2014, serviciile informatice și de informare au reprezentat aproximativ 93% din totalul exporturilor de servicii care fac obiectul protecției drepturilor de autor. Serviciile creative sunt citate ca o industrie cu potențial de export și ca o nouă țintă a raportului USAID privind măsurile de promovare a competitivității (2016). Arhitectura, construcțiile și publicitatea apar în studiu ca domenii de creștere a vânzărilor și a cifrei de afaceri.

https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Policy%20Briefs/180111%20Creative%20Industries%20Report%20for%20Moldova_upd.pdf

1. CADRUL DE REGLEMENTARE DIN UE

Industria culturale și creative funcționează într-un mediu de afaceri complex, în care depind de reglementările standard ale întreprinderilor, de drepturile de proprietate intelectuală, de impozitare și de o serie de alți factori.

Politicele și legislația care reglementează aceste domenii (adică cadrul de reglementare) ar trebui să faciliteze dezvoltarea creativă și să creeze oportunități pentru activitatea economică, promovând și protejând în același timp diversitatea culturală a Europei.

Industria culturale și creative - mai importante ca niciodată!

Sectorul cultural, la fel ca multe altele, trece prin schimbări semnificative și rapide ca urmare a transformării digitale. Ca răspuns, guvernele sunt din ce în ce mai mult obligate să reevalueze cadrul de reglementare pentru acest sector, pentru a se asigura că acesta este adaptat la mediul schimbat. Pentru sectorul cultural, importanța crescândă a tehnologiilor digitale necesită o revizuire constantă a legislației privind drepturile de proprietate intelectuală. Normele UE în acest domeniu trebuie să reflecte mediul digital în schimbare pentru a se asigura că drepturile artiștilor și ale organizațiilor sunt protejate și că accesul la cultură este menținut în viitor.

În plus, publicul și piețele se poziționează din ce în ce mai mult online, ceea ce evidențiază necesitatea de a pune în aplicare politici adecvate în ceea ce privește comerțul online, impozitarea și crearea și funcționarea întreprinderilor.

Activitățile Comisiei în sprijinul industriilor culturale și creative

Comisia întreprinde o serie de activități de evaluare a cadrului de reglementare culturală. Printre acestea se numără gestionarea proiectelor, comandarea de studii și rapoarte și asigurarea coordonării între statele membre pentru a pune în aplicare bunele practici.

De asemenea, Comisia a supravegheat progrese semnificative în reformarea mediului de reglementare. Pe lângă proiectele și platformele sprijinite de Europa Creativă, au fost adoptate următoarele instrumente juridice:

- [Directiva privind autorii obscuri](#), care se referă la operele care nu au un titular clar al drepturilor de autor;
- [Directiva privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor, care](#) se referă la organizațiile care gestionează drepturile mai multor persoane care au pretenții în legătură cu aceeași operă protejată de drepturi de autor;
- [Directiva care extinde durata de protecție a înregistrărilor video și sonore la 70 de ani;](#)
- [Tratatul de la Marrakech](#) pentru a facilita accesul la lucrările publicate pentru nevăzători, persoane cu deficiențe de vedere sau cu alte handicapuri care nu pot citi materiale tipărite;
- [Acordul de la Beijing privind interpretările și execuțiile audio-vizuale;](#)
- [Regulamentul general de exceptare pe categorii](#) privind ajutoarele de stat, care prevede condițiile în care statele membre pot acorda ajutoare de stat pentru cultură și conservarea patrimoniului în sectorul audiovizualului fără notificarea Comisiei.

Având în vedere provocările provocate de schimbările recente din economia digitală, Comisia a lansat reforme politice și legislative importante în cadrul proiectului privind **piața unică digitală**.

Acest proiect urmărește să asigure un mediu de reglementare adecvat pentru sectorul cultural prin

- [o modernizare ambițioasă a cadrului UE privind drepturile de autor](#)
- actualizarea [Directivei privind serviciile media audiovizuale](#)
- [un ecosistem durabil de platforme online](#)
- noi norme privind comerțul electronic care abordează [aspectele legate de geoblocarea](#) și provocarea convergenței dintre mediul online și mediul fizic în ceea ce privește aplicarea cotelor taxei pe valoarea adăugată (TVA) (a se vedea informațiile privind [planul de acțiune privind TVA](#))

Ce înseamnă [proiectul privind piața unică digitală](#)?

Comisia propune noi norme privind cine poate utiliza și accesa datele generate în toate sectoarele economice din UE. Legea privind datele va asigura echitatea în mediul digital, va stimula o piață competitivă a datelor, va deschide oportunități pentru inovarea digitală și va face datele mai accesibile tuturor. Legea va contribui la crearea de noi servicii inovatoare și la prețuri mai competitive pentru achiziționarea și întreținerea acestora. Legea datelor va juca un rol esențial în transformarea digitală în conformitate cu Obiectivele digitale 2030.

Propunerea privind Legea datelor include:

- măsuri care să permită utilizatorilor de dispozitive conectate să acceseze datele pe care le generează, care sunt adesea colectate exclusiv și numai de către producătorii acestor dispozitive; și partajarea acestor date cu părți terțe pentru a furniza servicii post-vânzare sau

alte servicii inovatoare bazate pe date. Legea stimulează producătorii să continue să investească în generarea de date de înaltă calitate prin acoperirea costurilor legate de transfer și exclude utilizarea datelor partajate în concurență directă cu produsul lor.

- Măsuri de echilibrare a poziției de negociere a IMM-urilor prin prevenirea abuzului de dezechilibre în contractele de partajare a datelor. Legea datelor îi va proteja de clauzele contractuale abuzive impuse de o parte cu o poziție de negociere mult mai puternică. De asemenea, Comisia va elabora modele de clauze contractuale pentru a ajuta aceste companii să redacteze și să încheie contracte echitabile de partajare a datelor.
- Un set de instrumente care să permită organismelor din sectorul public să acceseze și să utilizeze datele deținute de sectorul privat, dacă este necesar în circumstanțe excepționale, în special în situații de urgență publică, cum ar fi inundațiile și incendiile de pădure, sau pentru a se conforma unui ordin legal, dacă datele nu pot fi obținute prin alte mijloace.
- Reguli noi care permit clienților să treacă în mod eficient de la un furnizor de servicii de date în cloud la altul și introduc măsuri de protecție împotriva transferurilor ilegale de date.

Mai multe informații la: <https://culture.ec.europa.eu/policies/regulatory-framework>

1.2. CADRUL DE REGLEMENTARE DIN BULGARIA

Mediul juridic în care funcționează industriile creative este determinat de legislația națională, europeană și internațională în vigoare. Cadrul juridic din Bulgaria este bine dezvoltat și pe deplin armonizat cu instrumentele europene și cu majoritatea instrumentelor internaționale, inclusiv cu toate convențiile internaționale în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe administrate de OMPI. În același timp, lipsa reglementării juridice a anumitor aspecte ale activităților industriilor creative face ca cadrul juridic să fie incomplet, iar alte părți ale acestuia să fie depășite.

- Funcționarea eficientă a industriilor creative este legată de cadrul de reglementare în domeniul economic, cultural, educațional, social, financiar și în alte domenii. Printre acestea se numără, în special, legislația privind cultura, proprietatea intelectuală, patrimoniul cultural, educația, turismul și digitalizarea.
- Politica culturală națională este reglementată de Legea privind protecția și dezvoltarea culturii (LDPC). <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134664704>
- Principiile sale principale sunt promovarea industriilor creative, a pieței de artă și stimularea producției culturale. Această lege reglementează statutul artistului ca liber-profesionist și al instituțiilor culturale.
- Proprietatea intelectuală în industriile creative este reglementată de Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe (CRARA). <https://lex.bg/laws/ldoc/2133094401>
- Prevederile din Legea patrimoniului cultural referitoare la patrimoniul cultural material nu creează condiții suficiente pentru dezvoltarea turismului cultural, a arheologiei, etnografiei, iconografiei și a altor domenii conexe. Există un dezechilibru în ceea ce privește reglementarea patrimoniului cultural imaterial în comparație cu cea a patrimoniului cultural material.

- Politica și reglementarea juridică în domeniul turismului, bazate pe Legea turismului, sunt importante pentru funcționarea industriilor creative.
<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/zakoni/zakon-za-turizma>
- Tehnologia informației generează noi modalități de creare și distribuire a produselor creative. Actele juridice relevante pentru digitalizare sunt Legea privind comerțul electronic, Legea privind comunicațiile electronice, Legea privind telecomunicațiile etc.
<https://www.lex.bg/index.php/bg/mobile/ldoc/2135530547>
<https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135553187>

1.3. CADRUL DE REGLEMENTARE DIN MOLDOVA

În Republica Moldova nu există un cadru legal unificat pentru funcționarea industriilor creative și a industriilor creative. Un studiu "EU4Business 2020: Connecting Companies" a identificat următoarele caracteristici ale mediului în care operează ICC:

- Moda și TIC nu sunt încă recunoscute ca ICC. Lipsesc strategiile și programele specifice de sprijinire și promovare a antreprenoriatului în ICC.
- În 2020, ICC au fost incluse în Strategia pentru cultură a Ministerului Culturii, Cercetării și Educației;
- Sectorul este susținut de COR - Asociația Industriilor Creative din Moldova, înființată în 2017;
- Centrele IT devin un centru de dezvoltare a ICC și sunt în curs de desfășurare noi proiecte pentru centre de creație;
- Un avantaj pentru ICC este scutirea de TVA pentru produsele artistice și culturale;
- Sunt în curs de elaborare noi programe de dezvoltare a competențelor pentru a încuraja colaborarea dintre artă, tehnologie și design;
- Serviciile creative sunt recunoscute ca având un potențial ridicat de export;

Din 2015, Moldova participă la programul Europa Creativă.

2. FINANȚARE EUROPEANĂ PENTRU SECTORUL INDUSTRIILOR CREATIVE

Industria creative și culturale sunt sectoare în creștere rapidă în Europa și în țările din Parteneriatul estic. Înțelegerea complexității sectorului, a particularităților funcționării sale, a diversității actorilor săi și a nevoilor acestora este esențială pentru activarea oricărei măsuri structurale sau de sprijin din partea UE.

Industria culturale și creative (ICC), la fel ca multe alte întreprinderi, necesită adesea capital de pornire și investiții. De obicei, aceasta se face sub formă de investiții sau împrumuturi de la instituții financiare, granturi de la instituții publice, alte surse inovatoare de strângere de fonduri, cum ar fi crowdfunding.

Însă ICC sunt foarte adesea microentități mici, cu resurse limitate și cu legături slabe. Pentru acestea, accesul la finanțare rămâne problematic din mai multe motive: Липса на експертен опит във финансовите институции за анализ на бизнес моделите на КТИ;

- Subevaluarea de către instituțiile financiare a activelor necorporale ale ICC, cum ar fi proprietatea intelectuală;
- Lipsa de date și statistici;
- Complexitatea planurilor și modelelor de afaceri din sectorul cultural;
- Lipsa de informații privind sursele de finanțare disponibile din partea antreprenorilor și a întreprinderilor din ICC.

Problema este complicată și mai mult de lipsa de armonizare între legislația fiscală și cea privind proprietatea intelectuală.

Există trei actori principali în ecuația accesului la finanțare: industriile creative în sine, instrumentele financiare ale UE și guvernele. Soluțiile de accesare a finanțării pot fi obținute doar de cele trei părți, în strânsă cooperare și colaborare.

Stimularea sectorului este o prioritate importantă a Comisiei Europene, iar acest lucru este evidențiat de faptul că propunerea de Cadru Financiar Multiannual (CFM) pentru perioada 2021-2027 adoptată de Comisie prevede o creștere constantă a bugetelor programului Europa Creativă - de la 1 miliard 460 de milioane de euro în actuala perioadă de programare la 1 miliard 850 de milioane de euro pentru perioada 2021-2027. Comisia menționează că "prin intermediul programului Europa Creativă, Comisia dorește să pună un accent puternic pe sprijinirea culturii și a sectorului audiovizual în următorul buget".

Natura multilaterală și transnațională a programului Europa Creativă oferă o gamă mai largă de oportunități rareori întâlnite în finanțările naționale, care tind să se concentreze mai mult pe activitățile naționale și mai puțin pe cooperarea transnațională bilaterală. Această concentrare transnațională multilaterală este foarte apreciată de părțile interesate și de beneficiari ca fiind un element unic al programului Europa Creativă. Doar alte câteva fonduri internaționale active sprijină cooperarea transnațională în sectoarele culturale și creative, și asta la o scară mult mai mică.

Ce activități finanțează Europa Creativă în perioada 2021-2027? Cine poate primi sprijin financiar?

Programul „Europa creativă” cuprinde trei componente:

- ❖ **Cultură**
- ❖ **Media**
- ❖ **Direcția intersectorială**

❖ **Subprogramul „CULTURĂ”**

al programului "Europa Creativă" sprijină o gamă largă de sectoare culturale și creative:

- arhitectura
- patrimoniu cultural
- literatură și editură
- muzica
- artele scenei

Componenta "Cultură" promovează cooperarea și schimbul între organizațiile culturale și artiștii din Europa și din afara ei prin următoarele activități:

- Consolidarea creativității artistice și a inovației;
- Sprijinirea promovării și diseminării conținutului european în Europa și în afara ei;

- Susținerea spectacolelor artiștilor în afara Europei;
- Stimularea tranziției digitale și ecologice a sectoarelor culturale și creative din Europa;

Cine poate primi finanțare?

Proiecte europene de cooperare, platforme europene, rețele europene, autori de opere literare, mobilitate pentru artiști, asociații paneuropene.

Mai multe informații la:

<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe/creative-europe-culture-strand?etrans=ro>

❖ Subprogramul „MEDIA”

al programului ”Europa Creativă” sprijină industriile cinematografică și audiovizuală europene în crearea, distribuția și promovarea operelor europene, inclusiv în mediul digital. În plus, programul promovează cooperarea în întregul lanț valoric al audiovizualului la nivelul UE pentru a dezvolta afacerile și a disemina conținutul european la nivel mondial. Componenta **Media**” încurajează talentele să interacționeze cu publicul de toate vârstele, în special cu generațiile tinere.

Pentru a asigura o mai mare flexibilitate a acțiunilor sprijinite și pentru a încuraja cooperarea între diferitele părți ale lanțului valoric al audiovizualului, prioritățile programului ”Europa Creativă” pentru perioada 2021-2027 sunt structurate în jurul a 4 grupuri.

Cluster „Conținut”

Crearea și producția de conținut de înaltă calitate se află în centrul industriei audiovizuale europene.

Sprrijinirea industriei audiovizuale în crearea de conținut

Conținutul european reflectă valorile europene, inclusiv diversitatea Europei. Datorită talentului și creativității europenilor, se produc lucrări care sunt recunoscute și premiate pe plan mondial.

Acest grup sprijină sectorul cu scopul de a:

- promovarea distribuției transfrontaliere a operelor audiovizuale europene;
- adaptarea conținutului la noi audiențe și platforme;
- punerea în aplicare a unor modele de afaceri mai solide pentru a face față costurilor de producție și concurenței sporite.

Accent pe cooperarea transfrontalieră

Subprogramul ”MEDIA” din cadrul programului ”Europa Creativă” vizează acțiuni cu o puternică valoare adăugată europeană prin

- consolidarea cooperării transfrontaliere între producătorii și dezvoltatorii de conținut;
- stimularea inovației în materie de conținut, modele de afaceri și tehnologie.

Cluster „Business“

Prin clusterul „Business“ direcția „MEDIA“ din cadrul programului „Europa creativă“ promovează inovarea, dezvoltarea și creșterea întreprinderilor din întregul lanț valoric al industriei audiovizuale europene, în special în mediul dinamic al transformării digitale și al creșterii concurenței globale.

Sprrijinirea competitivității, a talentului și a cooperării în industria audiovizuală

Grupurile specifice care conduc internaționalizarea sectorului vor primi un sprijin specific pentru a consolida cooperarea transfrontalieră și pentru a promova învățarea și schimbul de cunoștințe pentru a permite acestei industrii să depășească granițele naționale.

Prin intermediul sprijinului acordat în cadrul Grupului de întreprinderi:

- dezvoltarea talentelor din sectorul audiovizualului prin activități care se concentrează puternic pe mentorat și pe îmbunătățirea competențelor digitale;
- încurajează schimburile între întreprinderi din toate părțile lanțului valoric, cu scopul de a ajunge la nivel global;
- este încurajată distribuția transnațională a conținutului dincolo de frontiere și de platforme.

Cine poate obține finanțare?

Organizațiile de formare, distribuitorii și agenții de vânzări, companiile de tehnologie, serviciile video la cerere, creatorii de conținut, organizatorii de expoziții și de piețe de film etc. pot solicita finanțare în cadrul grupului de întreprinderi.

Cluster „Audiență“

Criza COVID-19 a avut un impact profund asupra obiceiurilor audiovizuale ale publicului european. În ultimii doi ani, am asistat la o trecere treptată de la cinematografe la platforme, ceea ce a dus la închiderea multor cinematografe.

Suștinerea creșterii audienței prin intermediul mai multor platforme

Scopul acestui grup din cadrul subprogramului „Media” este de a pune în legătură operele audiovizuale europene cu publicul lor și de a contribui la atragerea publicului din întreaga Europă și din afara acesteia. Aceste obiective strategice vor fi atinse prin:

- să stimuleze creșterea, reînnoirea și extinderea audienței pe toate platformele;
- să atragă publicul tânăr prin diverse instrumente de educație și de informare;
- asigurarea accesului la conținut prin intermediul suportului pentru subtitrare;

Subprogramul „Media” ajută sectorul să profite la maximum de oportunitățile oferite de tranziția digitală. Vor fi sprijinite modalitățile inovatoare de comunicare cu publicul pentru a asigura o audiență cât mai largă a operelor audiovizuale europene.

Cine poate obține finanțare?

Operatorii de cinematografe, festivalurile, rețelele și operatorii de video la cerere, distribuitorii de teatru, agenții comerciale, instituțiile de patrimoniu cultural etc. sunt eligibili pentru a solicita oportunități de finanțare în cadrul acestui grup.

Cluster „Sprijin politic“

Pentru a consolida piața unică europeană a audiovizualului, este esențială o abordare europeană comună a aspectelor cheie ale politicii audiovizuale.

Sprijin pentru industria audiovizuală

Obiectivul clusterului "Sprijin politic" din cadrul componentei "Media" este de a promova o politică audiovizuală europeană cuprinzătoare prin:

- dialogul privind reglementarea;
- schimbul de analize și de date;
- informații privind tendințele viitoare;
- consultarea părților interesate;
- activități de informare și sensibilizare;

Promovarea principalelor politici ale UE prin intermediul clusterului "Sprijin politici"

În cadrul acestui grup, se acordă o atenție specială:

- exploatarea deplină a oportunităților oferite de transformarea digitală;
- promovarea practicilor ecologice în industrie, precum și a incluziunii, egalității și diversității.

❖ Subprogramul INTERSECTORIAL

Subprogramul inter-sectorial are ca scop consolidarea cooperării între diferite sectoare culturale și creative, pentru a contribui la abordarea provocărilor comune și la găsirea de soluții noi și inovatoare. Cooperarea în materie de politici este prevăzută prin intermediul serviciilor furnizate de birourile de informare Europa Creativă și, de asemenea, în cadrul activităților Laboratorului de inovare creativă.

Sprijin pentru sectorul mass-media

Pentru prima dată, Europa Creativă oferă finanțare pentru sectorul media de știri în vederea promovării educației mediatice, a pluralismului și a libertății presei; sunt prevăzute activități care să ajute sectorul să se adapteze la schimbările structurale și tehnologice cu care se confruntă.

În 2021, Europa Creativă [a lansat o cerere de propuneri pentru parteneriate în domeniul jurnalismului](#).

Acesta are următoarele obiective:

- promovarea cooperării sectoriale transfrontaliere între profesioniștii din domeniul presei de știri din Europa;
- stimularea schimbului de cele mai bune practici pentru o transformare comună a afacerilor;

- promovarea cooperării jurnalistice prin elaborarea de standarde, noi modele de afaceri, programe de formare, scheme de finanțare și alte activități pentru dezvoltarea jurnalismului de calitate.

Srijinul este destinat tuturor mijloacelor de informare din Europa, inclusiv celor mici.

Soluții digitale inovatoare pentru sectoarele culturale și creative

Ațiunea Laboratorului de Inovare Creativă din cadrul programului "Europa Creativă" promovează abordări inovatoare în ceea ce privește crearea, accesul, diseminarea și promovarea conținutului în sectoarele culturale și creative, dar nu numai. Aceste abordări ar trebui să fie adaptate la tranziția digitală și să acopere atât dimensiunile de piață, cât și cele din afara pieței.

Laboratorul de inovare creativă are următoarele obiective:

- stimularea actorilor din diferite sectoare culturale și creative pentru a dezvolta și testa soluții digitale inovatoare cu impact pozitiv pe termen lung;
- facilitarea creării de instrumente, modele și metode inovatoare și apropiate de piață pentru sectorul audiovizual și alte sectoare creative sau culturale.

Prima cerere de propuneri pentru această acțiune în cadrul noului program "Europa Creativă" a fost publicată acum:

Biroul de informare din cadrul programului „Europa creativă “

Birourile de informare din cadrul programului „Europa creativă“ au următoarele obiective:

- furnizarea de informații privind programul Europa Creativă și promovarea acestuia în țările în cauză;
- sprijinirea sectoarelor culturale și creative în ceea ce privește programul și furnizarea de informații de bază privind alte oportunități de sprijin;
- stimularea cooperării transfrontaliere în sectoarele culturale și creative;
- ajutorarea sectoarelor culturale și creative din țările participante;
- asistarea Comisiei prin asigurarea unei comunicări și a unei difuzări adecvate a informațiilor privind rezultatele și impactul programului;
- asigurarea comunicării și diseminării de informații privind finanțarea acordată și rezultatele în țara participantă.

Informații suplimentare despre programul „Europa creativă“ pot fi găsite pe site-ul oficial al programului:

<https://ec.europa.eu/culture/sectors/cultural-and-creative-sectors>

<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe/creative-europe-culture-strand?etrans=ro>

Iată o listă detaliată a activităților finanțate prin acest program:

DIRECȚIA „CULTURA“

Prioritățile componentei CULTURA a programului, astfel cum sunt stabilite la articolul 4, sunt puse în aplicare prin următoarele activități:

Activități orizontale:

- a) proiecte de cooperare;
- b) rețele europene de organizații culturale și artistice din diferite țări;
- c) platforme paneuropene pentru cultură și creativitate;
- d) mobilitatea artiștilor și a lucrătorilor și creatorilor din domeniul cultural;
- e) sprijin pentru organizațiile culturale și creative pentru a funcționa la nivel internațional;
- f) elaborarea de politici, dezvoltarea cooperării și punerea în aplicare a activităților culturale,
- g) inclusiv prin furnizarea de date și schimbul de bune practici sau de proiecte pilot.

Activități sectoriale:

- a) sprijin pentru sectorul muzical: promovarea diversității, a creativității și a inovării în sectorul muzical, în special difuzarea repertoriilor muzicale în Europa și în afara acesteia, activități de formare și de atragere a publicului pentru repertoriul european, precum și sprijin pentru colectarea și analiza datelor;
- b) sprijin pentru sectorul cărții și al editurii: acțiuni specifice de promovare a diversității, a creativității și a inovării, în special traducerea și promovarea operelor literare europene în Europa și în afara acesteia, formarea și schimbul de profesioniști din acest sector, autori și traducători, precum și proiecte de cooperare transnațională, inovare și dezvoltare în acest sector;
- c) sprijin pentru sectoarele arhitecturii și patrimoniului cultural: acțiuni specifice pentru mobilitatea celor care lucrează în acest domeniu, consolidarea capacităților, atragerea publicului și internaționalizarea sectoarelor patrimoniului și arhitecturii, promovarea unei culturi a mediului construit de înaltă calitate (așa-numita "Baukultur"), sprijin pentru protecția, conservarea și dezvoltarea patrimoniului cultural și a valorilor sale prin activități de sensibilizare, crearea de rețele și învățare reciprocă;
- d) sprijin pentru alte sectoare: acțiuni specifice în favoarea dezvoltării aspectelor creative ale sectorului designului și al modei și ale turismului cultural, precum și a promovării și prezentării acestora în afara Uniunii Europene.

Activități specifice pentru a face vizibile și tangibile diversitatea și patrimoniul cultural european și pentru a crea un mediu favorabil dialogului intercultural:

- a) acțiunea "Capitalele europene ale culturii", care oferă sprijin financiar pentru Decizia nr. 445/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹;
- b) acțiunea "Marca patrimoniului european", care oferă sprijin financiar pentru Decizia nr.1194/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului²;
- c) Premiile UE pentru excelență culturală;
- d) Zilele Europene ale Patrimoniului;
- e) sprijinirea acelor instituții culturale europene care încearcă să furnizeze direct cetățenilor
- f) europeni servicii cu o largă acoperire geografică în domeniul cultural.

DIRECȚIA „MEDIA“

Prioritățile componentei MEDIA a programului, astfel cum sunt stabilite la articolul 5, iau în considerare diferențele dintre țări în ceea ce privește producția și distribuția de conținut audiovizual și accesul la acesta, precum și dimensiunea și caracteristicile piețelor în cauză și sunt puse în aplicare, printre altele, prin:

- a) crearea de lucrări audio-vizuale;
- b) producția de conținut de televiziune și de seriale de televiziune inovatoare;
- c) instrumente de promovare și marketing, inclusiv online și prin analiza datelor, pentru a spori profilul, vizibilitatea, accesul transfrontalier și audiența operelor europene;
- d) sprijin pentru vânzările și distribuția internațională a operelor europene non-naționale pe toate platformele de distribuție, inclusiv prin strategii coordonate de distribuție în mai multe țări;
- e) sprijinirea schimburilor între întreprinderi și a activităților de creare de rețele pentru a facilita coproducțiile europene și internaționale;
- f) promovarea operelor europene în cadrul evenimentelor și târgurilor industriale din Europa și nu numai;
- g) inițiative pentru a încuraja atragerea publicului și educația cinematografică, în special în rândul tinerilor;
- h) activități de formare și de îndrumare pentru a spori capacitatea operatorilor audiovizuali de a se adapta la noile evoluții ale pieței și la tehnologiile digitale;
- i) rețea europeană de operatori de canale video la cerere a căror programare include o proporție semnificativă de filme europene non-naționale;

¹ Decizia nr. 445/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de instituire a unei acțiuni "Capitala europeană a culturii" pentru anii 2020-2033 și de abrogare a Deciziei nr. 1622/2006/CE (JO L 132, 3.5.2014, p. 1).

² Decizia nr. 1194/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind acțiunea Uniunii Europene pentru Marca patrimoniului european (JO L 303, 22.11.2011, p. 1).

- j) rețea (rețele) europeană (europene) de festivaluri al căror program include o proporție semnificativă de filme europene non-naționale;
- k) rețea europeană de operatori de cinematografe a căror program include o proporție semnificativă de filme europene non-naționale;
- l) măsuri specifice care vizează o participare mai echilibrată a femeilor și bărbaților în sectorul audiovizual;
- m) sprijinirea dialogului politic, a măsurilor politice inovatoare și a schimbului de bune practici, inclusiv prin activități analitice și prin furnizarea de date fiabile;
- n) schimburi transnaționale de experiență și know-how, învățare reciprocă și activități de creare de rețele între sectorul audiovizualului și factorii de decizie politică.

DIRECȚIA INTERSECTORIALĂ

Prioritățile componente intersectoriale a programului, astfel cum sunt stabilite la articolul 6, sunt puse în aplicare în special prin:

Cooperarea în domeniul politicilor și influența acestora:

- a) dezvoltarea de politici, schimbul transnațional de experiență și know-how, învățarea reciprocă și activitățile în rețea între organizațiile culturale și creative și factorii de decizie politică cu caracter intersectorial;
- b) activități analitice transsectoriale;
- c) sprijin pentru acțiuni menite să stimuleze cooperarea politică transfrontalieră și dezvoltarea de politici privind rolul incluziunii sociale prin cultură;
- d) îmbunătățirea gradului de conștientizare a programului și a temelor sale, promovarea contactului cu cetățenii și sprijinirea transferabilității rezultatelor.

Laboratorul de inovare creativă:

- a) încurajarea unor noi forme de fertilizare încrucișată între diferite sectoare culturale și creative, de exemplu prin utilizarea tehnologiilor inovatoare;
- b) stimularea abordărilor și instrumentelor intersectoriale inovatoare pentru a facilita accesul la cultură și creativitate, diseminarea și promovarea culturii și creativității, inclusiv a patrimoniului cultural, precum și obținerea de profituri din acestea.

Birourile programului:

- a) promovarea programului la nivel național și furnizarea de informații cu privire la diferitele tipuri de sprijin financiar în cadrul politicii Uniunii;
- b) încurajarea cooperării transfrontaliere între profesioniști, instituții, platforme și rețele în cadrul și între domeniile de politică și sectoarele acoperite de program;

- c) asistă Comisia în asigurarea unei comunicări și a unei difuzări adecvate a informațiilor către cetățeni cu privire la rezultatele programului;

Activități orizontale în sprijinul sectorului media:

- a) abordarea schimbărilor structurale cu care se confruntă sectorul media prin promovarea și monitorizarea diversității și pluralismului în mediul media;
- b) sprijinirea unor standarde înalte în producția media prin promovarea cooperării, a jurnalismului colaborativ transfrontalier și a conținutului de calitate;
- c) promovarea educației mediatice pentru a le permite cetățenilor să dezvolte o înțelegere critică a mass-media.

Informații detaliate cu cererile de finanțare deschise pentru finanțări nerambursabile în sectoare individuale pot fi găsite la

<https://culture.ec.europa.eu/bg/node/1078>.
<https://culture.ec.europa.eu/bg/node/1078?etrans=ro>

Pe lângă aceste inițiative specifice, există diverse programe europene de sprijinire a sectorului industriilor creative.

ATE PROGRAME ȘI SCHEM DE FINANȚARE

❖ Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT)

Înființat în 2008, EIT este un organism independent al UE care urmărește să consolideze capacitatea de inovare a Europei. Activitatea EIT este aliniată la programul de cercetare și inovare [Orizont Europa](#) (2021-2027), care stimulează și mai mult potențialul de inovare al Europei. Bugetul propus este de 3 miliarde de euro - 600 de milioane de euro sau cu 25% mai mult decât Agenda strategică de inovare (2014-2020). Cu această resursă financiară, EIT va finanța activitățile comunităților de cunoaștere și inovare (CCI) existente și nou înființate și va sprijini capacitatea de inovare a 750 de instituții de învățământ superior. Industriile culturale și creative reprezintă o prioritate deosebită în noua Agendă strategică de inovare 2021-2027.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_19_3849

❖ „Orizont Europa” (Horizon Europe)

"Orizont Europa este programul emblematic al UE pentru finanțarea cercetării și inovării, cu un buget de 95,5 miliarde de euro.

Acesta vizează combaterea schimbărilor climatice, realizarea Obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU și stimularea competitivității și creșterii economice a UE.

Programul finanțează cooperarea și cercetarea în colaborare; ajută la abordarea provocărilor globale; sprijină inovarea în dezvoltarea, susținerea și punerea în aplicare a politicilor UE și sprijină crearea și diseminarea cunoștințelor științifice și a tehnologiei.

Acesta creează locuri de muncă, stimulează creșterea economică, promovează competitivitatea industrială și optimizează investițiile de impact în cadrul unui Spațiu european de cercetare consolidat.

Programul este deschis persoanelor juridice din UE și din țările asociate.

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_ro

❖ Programul european de schimb de antreprenori

Programul Erasmus pentru tineri antreprenori este un program de schimb transfrontalier care oferă antreprenorilor debutanți sau viitori antreprenori posibilitatea de a învăța de la antreprenori cu experiență care conduc mici întreprinderi în alte țări participante.

Schimbul de experiență are loc în timpul unei șederi, la fața locului, cu un antreprenor care îl ajută pe noul antreprenor să dobândească abilitățile necesare pentru a conduce o companie mică. Beneficiile pentru antreprenorul gazdă sunt noi perspective de dezvoltare a propriei afaceri și posibilitatea de a stabili o cooperare cu parteneri străini sau de a explora noi piețe. Sejurul este finanțat parțial de Uniunea Europeană. Indiferent dacă sunteți un antreprenor nou sau foarte experimentat, programul poate oferi o valoare adăugată enormă pentru afacerea dumneavoastră: printre beneficiile posibile se numără schimbul de cunoștințe și experiență, crearea de rețele și colaborarea în întreaga Europă, stabilirea de noi relații comerciale sau găsirea de piețe internaționale.

❖ Proiectul WORTH

Proiectul WORTH este finanțat de Comisia Europeană în cadrul COSME, Programul UE pentru competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii.

WORTH este singurul proiect european în cadrul căruia designerii, IMM-urile, producătorii și furnizorii de tehnologie lucrează împreună pentru a dezvolta idei de afaceri inovatoare, bazate pe design.

Proiectul se concentrează pe industriile legate de stilul de viață, inclusiv moda și textilele, încălțăminte, pielea și mobilierul, decorarea casei/designul interior, bijuteriile și accesoriile. Proiectul oferă companiilor un program de incubare pentru dezvoltarea de noi afaceri, care include: sprijin financiar de 10 000-20 000 de euro; consultanță privind strategia de afaceri și dezvoltarea tehnologică; consultanță juridică privind drepturile de proprietate intelectuală și protecția acestora; participarea la expoziții; crearea de rețele și contacte profesionale.

WORTH II va fi lansat în 2021, în urma succesului primei ediții (2017-2021). 200 de parteneriate transnaționale vor fi selectate în cadrul a trei cereri de propuneri, implicând parteneri din UE27, Regatul Unit și țările COSME.

<http://worthproject.eu/>

<https://worthproject.eu/partnership-projects/>

❖ Inițiativa S+T+ARTS

Știința, tehnologia și artele (pe scurt, STARTS) delimitează o legătură în care observatorii isteți au identificat un potențial extrem de ridicat de inovare. Iar inovarea este exact ceea ce este necesar pentru a face față provocărilor sociale, de mediu și economice cu care se va confrunta Europa în viitorul apropiat. Prin inițiativa S+T+ARTS, Comisia Europeană se concentrează asupra proiectelor și persoanelor care au potențialul de a contribui în mod semnificativ la realizarea acestor obiective.

S+T+ARTS este ghidată de convingerea că știința și tehnologia, combinate cu o perspectivă artistică, deschid perspective valoroase pentru cercetare și afaceri, printr-o abordare holistică și centrată pe om. Sunt finanțate diverse proiecte care oferă oportunități și servicii suplimentare.

<https://starts.eu/calls/>

3. GESTIONAREA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

O parte importantă a strategiei de afaceri pentru comercializarea rezultatelor creative într-o lume digitală și conectată la nivel global este reprezentată de gestionarea eficientă a proprietății intelectuale. Acest lucru se datorează faptului că obiectele de proprietate intelectuală își păstrează și își sporesc potențialul economic atâta timp cât creatorii și proprietarii acestora își pot proteja drepturile asupra lor.

În funcție de tipul de rezultat creativ, acestea pot fi protejate ca obiecte de proprietate industrială și/sau prin intermediul sistemului de protecție a drepturilor de autor și a drepturilor conexe. Astfel, este posibil să se sporească utilitatea economică a informațiilor prin păstrarea inițială a confidențialității acestora și exploatarea ulterioară a avantajului lor competitiv ca know-how sau secrete comerciale.

Pentru o gestionare eficientă a potențialului creativ, antreprenorii și managerii acestora sunt sfătuiți să inspecteze permanent drepturile de proprietate intelectuală pe parcursul proceselor de afaceri, gestionând informațiile cel puțin pe:

- Au fost identificați creatorii creațiilor originale (individuale sau colective);

- Ce obiecte de proprietate intelectuală creează rezultatele muncii;
- Pentru cine (angajatori, directori, angajați, contractori, finanțatori etc.) și ce drepturi de proprietate intelectuală sunt create;
- Ce instrumente se aplică pentru protecție și o evaluare preliminară a eficienței acestora în funcție de forma de exprimare a rezultatului creativ;
- dacă a fost stabilit un plan de gestionare a drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv cesiunea acestora în vederea utilizării de către terți și încasarea de redevențe;
- Ce măsuri ar trebui luate în cazul în care drepturile de proprietate intelectuală sunt încălcate pentru a proteja utilitatea economică reală a acestora.

În economia bazată pe cunoaștere, capacitatea de a inventa, de a crea și de a inova sporește valoarea creativității competitive. În orice întreprindere creativă, pe de o parte, există provocarea de a păstra capacitatea intelectuală a forței de muncă ca activ economic. Pe de altă parte, trebuie construite mecanisme de relaționare cu angajații, clienții, partenerii și toți utilizatorii de pe piața globală, pentru a proteja în mod eficient rezultatele creative ale companiei și pentru a le comercializa la un nivel ridicat. Cu alte cuvinte, este nevoie de o protecție pe mai multe niveluri, orientată atât spre interior, cât și spre exterior.

Odată creată, infrastructura de gestionare a proprietății intelectuale a entităților comerciale poate fi modernizată pentru a genera continuu beneficii economice prin adăugarea de noi "materii prime", cum ar fi:

- Atunci când se construiește o imagine și o reputație cu ajutorul obiectelor de proprietate industrială, pot fi acumulate tehnici creative și asociații unice încorporate în numele mărcii și în logo-ul companiei.
- Accentul pus pe particularitățile formei, pe desene, pe ornamente, pe combinația de culori care pot defini un produs ca fiind un design este, de asemenea, un bun exemplu de proces creativ care produce inovație orientată către utilizator.
- Sistemul drepturilor de autor și al drepturilor conexe permite sporirea utilității economice a tuturor activelor companiei, de la bazele de date la produsele promoționale.
- Gestionarea adecvată a conținutului digital (bloguri, articole, publicații online, site-uri web, produse multimedia etc.) este o condiție prealabilă pentru comercializarea acestora. Crearea și gestionarea conținutului trebuie să se adapteze la evoluțiile tehnologice continue și la platformele digitale cu accesibilitate transfrontalieră.
- Strategiile de afaceri și "rețetele de succes", experiența practică a personalului rezultată în urma formării, pot, de asemenea, să sporească utilitatea corporativă a acestuia, proiectând asupra sa mijloacele de protecție și de comercializare a know-how-ului sau a secretelor comerciale.

Există numeroase exemple de cum creativitatea adaugă valoare în contextul afacerilor. Încorporarea rezultatelor creative în sistemul de protecție a proprietății intelectuale le transformă în active

comerciale valoroase, pe care antreprenorii le pot distribui în întreaga lume cu ajutorul oportunităților de piață oferite de tehnologiile informației și comunicațiilor.

În era transformării digitale și a unei piețe globale a ideilor concurente, cunoașterea temeinică a sistemului de proprietate intelectuală și capacitatea de a gestiona bine drepturile asupra rezultatelor creative reprezintă catalizatorul pentru generarea de bogăție și succes la nivel mondial.

Dreptul proprietății intelectuale reglementează utilizarea și protecția bunurilor necorporale. Toate operele de activitate creatoare exprimate în formă obiectivă care sunt definite ca valori sunt considerate ca atare. Acestea sunt împărțite în mod convențional în trei grupe:

- Proprietatea industrială - mărci comerciale, brevete de invenție, indicații geografice, modele de utilitate, desene și modele industriale;
- Dreptul de autor - opere literare și artistice, baze de date, programe de calculator
- Strategie comercială - secrete comerciale, know-how, inovație, procese de lucru, licențe, concurență nelocală

Principalele documente normative:

- [Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe](#)
- [Legea privind brevetele](#)
- [Legea privind mărcile și indicațiile geografice](#)
- [Legea privind proiectarea industrială](#)

Obiectele de proprietate intelectuală sunt complexe prin natura lor. Acestea nu au coordonate fixe și sunt din ce în ce mai rar întruhipate în medii tangibile. Acestea sunt condiții prealabile pentru abuzuri sau conflicte de interes în ceea ce le privește. Cea mai bună prevenire este asigurarea lor în timp util și gestionarea strategică.

Drepturile de proprietate intelectuală

Protejarea proprietății intelectuale are mai multe avantaje:

- Dacă vă protejați invenția, de exemplu un produs nou, deveniți **singura persoană care are dreptul de a o utiliza sau de a o reproduce**. Alte persoane nu pot copia sau reproduce ceea ce ați creat, [fără permisiunea dvs.](#)
- Atunci când vă protejați invenția, calitatea produsului este **garantată**, iar originea sa este **clară**. Acest lucru poate fi un avantaj pentru afacerea dumneavoastră, deoarece clienții pot prefera să cumpere un produs care a trecut prin verificări mai stricte.

- Puteți face bani nu numai din utilizarea directă a proprietății intelectuale, ci și indirect, prin [acorduri de licență](#). Acestea acordă licențe altor întreprinderi pentru a utiliza proprietatea dumneavoastră intelectuală protejată pentru o anumită perioadă de timp.
- În unele cazuri, cum ar fi [drepturile de autor](#) și [designări neînregistrate](#), protecția proprietății dumneavoastră intelectuale este **automată** și nu implică nicio formalitate.
- Deținerea unui [brevet](#) sau a unei [mărci comerciale](#) vă poate crește valoarea de piață și vă poate facilita găsirea de investitori sau alte oportunități de finanțare.

https://europa.eu/youreurope/business/running-business/intellectual-property/design-protection/index_ro.htm

https://europa.eu/youreurope/business/running-business/intellectual-property/copyright/index_ro.htm

https://europa.eu/youreurope/business/index_ro.htm

Pentru mai multe informații despre proprietatea intelectuală, asistența personalizată și înregistrarea mărcilor, consultați [site-ul web al Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală](#) (EUIPO).

<https://euipo.europa.eu/ohimportal/ro>

Drepturi de autor

Atunci când creați o **operă literară, științifică sau artistică originală, cum ar fi o poezie, un articol, un film, un cântec sau o sculptură**, aceasta este protejată prin drepturi de autor. Nimeni în afară de dumneavoastră nu are dreptul de a prezenta public lucrarea sau de a o reproduce.

În țările UE, drepturile de autor vă protejează proprietatea intelectuală până la **70 de ani** de la decesul dumneavoastră sau până la 70 de ani de la decesul ultimului autor în viață, în cazul în care lucrarea este scrisă în comun.

În afara UE, în fiecare dintre țările care au semnat [Convenția de la Berna](#), durata de protecție a drepturilor de autor poate varia, dar este de cel puțin **50 de ani** de la moartea autorului.

În cazul în care doriți să dovedeți existența operei dumneavoastră la un anumit moment dat, înregistrarea poate fi utilă.

Protecția drepturilor de autor vă oferă următoarele drepturi exclusive:

- economice — garanția că vă puteți controla opera și că puteți primi o remunerație pentru utilizarea acesteia prin vânzare sau acordare de licențe
- morale — de obicei, vă protejează drepturile de a vă revendica paternitatea (dreptul de atribuire) și de a refuza modificarea operei dumneavoastră (dreptul la integritate)

Cum să obțineți protecția drepturilor de autor

Dacă creați o operă literară, științifică sau artistică, beneficiați automat de protecția drepturilor de autor **începând din momentul în care ați creat opera**, astfel încât nu este nevoie să treceți printr-o procedură formală.

Cu toate acestea, este posibil să fie nevoie să le spuneți altor persoane că sunteți autorul acestei lucrări. Puteți atașa la lucrarea dvs. **o notă de copyright** - cum ar fi textul "Toate drepturile rezervate" sau simbolul © - împreună cu anul în care a fost creată lucrarea.

Poveste personală

Tiago deține o brutărie în Portugalia și dorește să publice un anunț într-o revistă locală. El a găsit pe un site web o imagine frumoasă a unei pâini tradiționale portugheze și a vrut să folosească această imagine pentru a-și face reclamă la brutăria sa. Înainte de a o trimite la revistă, observă că fotografia este protejată de drepturi de autor și că proprietarul nu permite utilizarea ei gratuită. Prin urmare, Tiago nu are voie să folosească fotografia în reclama sa. Dacă dorește să folosească fotografiile gratuit, trebuie să caute fotografii care nu sunt protejate prin drepturi de autor și care pot fi folosite în scopuri comerciale, de exemplu într-o bază de date online. Atunci când folosește astfel de materiale, nu trebuie să ceară permisiunea deținătorilor de drepturi pentru a folosi fotografia în publicitatea sa.

Informații suplimentare pot fi găsite aici:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/intellectual-property-rights_ro

4. REȚELE EUROPENE ÎN SECTORUL CREATIV

Rețeaua europeană a întreprinderilor creative (European Creative Business Network)

European Creative Business Network (ECBN) este o fundație non-profit unică, înființată în 2011, care reprezintă interesele industriilor culturale și creative din Europa. Având în vedere diversitatea culturală, precum și diferențele dintre piețele culturale și creative din Europa, ECBN colaborează - direct sau indirect - cu agențiile, organismele de finanțare și intermediarii principali la nivel local, regional și/sau național pentru a-i ajuta să sprijine antreprenorii culturali și creativi din regiunile lor.

ECBN este o fundație independentă, finanțată din cotizațiile membrilor și din contribuții în natură. Aceasta sprijină susținătorii întreprinderilor creative prin următoarele acțiuni:

- *Elaborarea politicilor*

ECBN inițiază acțiuni politice concrete în sprijinul industriilor culturale creative și își reprezintă membrii în principalele instituții și forumuri europene în care se discută aspecte legate de ICC.

- *Summitul european al industriilor creative (European Creative Industries Summit)*

Începând din 2011, ECBN organizează un forum anual cu factorii de decizie politică și cu părțile interesate din industriile culturale creative, pe teme europene de actualitate în domeniul politicilor culturale, economice și sociale.

- *Schimb de know-how*

În 2013, ECBN a început să organizeze vizite de studiu anuale în parteneriat cu rețeaua olandeză de rezidențe creative. Vizitele de studiu includ vizite în orașe creative în scopuri de cercetare. În timpul vizitelor, participanții au ocazia de a purta o conversație aprofundată cu reprezentanții orașelor creative, pentru a înțelege mecanismele de dezvoltare de succes și pentru a pune la punct punctele fierbinți ale creativității lor.

- *Cercetare*

Din 2014, ECBN a găzduit și a sprijinit Parteneriatul european de cercetare pentru a cartografia valoarea globală (adică dincolo de cea economică) a artelor, culturii și industriilor creative și pentru a defini metode adecvate de evaluare holistică. Până în prezent, au fost identificate 17 tipuri de valoare adăugată.

Din 2016, ECBN organizează o dată pe an reuniuni pentru prezentări de proiecte și colaborare între membrii rețelei.

ECBN oferă posibilitatea de a participa la cererile de finanțare partajată, șapte consorții au fost inițiate și sprijinite din 2012.

Buletinul informativ, care este publicat lunar, este o sursă de știri și informații utile. Pe site-ul web https://www.ecbnetwork.eu/de_ase_menea_sunt_prezentate_proiectele_la_care_lucreaza_membrii_retelei_si_care_pot_servi_drept_bune_practici.

<https://us3.campaign-archive.com/home/?u=7eac9615c3e0e4beb1ba566fe&id=7ec392451e>

Rețeaua europeană a hub-urilor creative (EU network of creative hubs)

Rețeaua europeană a hub-urilor creative reunește hub-uri atât din UE, cât și din țările vecine, cum ar fi Ucraina, Moldova, Georgia, Armenia, Macedonia, Turcia. Aceasta urmărește să consolideze impactul creativ, economic și social al centrelor și să genereze politici în sprijinul ICC. În calitate de puncte focale pentru profesioniștii și întreprinderile creative, centrele oferă cea mai eficientă modalitate de a sprijini creșterea și dezvoltarea industriilor culturale și creative, oferă formare pentru a stabili noi forme funcționale, permit extinderea capacității, creativitatea și producția de noi idei și oferă un mediu sigur pentru punerea lor în aplicare.

NICE / Rețeaua pentru inovații în cultură și creativitate în Europa (Network for Innovations in Culture and Creativity in Europe)

NICE, sau Rețeaua pentru inovare în cultură și creativitate în Europa, este o rețea intersectorială inteligentă în cadrul căreia părțile interesate din întreaga Europă își unesc forțele pentru a promova impactul artelor, al culturii și al industriilor creative asupra inovării și dezvoltării urbane. Membrii săi împărtășesc misiunea de a aborda provocările majore ale lumii noastre prin inovare non-tehnologică, determinată de sectoarele culturale și creative. Începând cu 2019, rețeaua numără 41 de membri din 18 țări.

Mai multe informații pot fi găsite la

<https://www.e-c-c-e.de/en/nice-network.html>

5. CELE MAI BUNE PRACTICI EUROPENE PENTRU DIGITALIZAREA INDUSTRIILOR CULTURALE ȘI CREATIVE, SERVICII ȘI PROCESE INOVATOARE

ARTCOR - Centrul pentru industrii creative

ARTCOR a fost lansat cu succes în 2019 și de atunci a fost un magnet pentru antreprenorii din sectoarele de design grafic, film, animație, muzică, VR/AR, sunet, dezvoltare de jocuri, web design, arte vizuale, arte performative și arhitectură. Acesta oferă, de asemenea, rosturi de colaborare și include Artcor School, o platformă de educație informală care are ca scop dezvoltarea de competențe solide și transversale în industriile creative.

Vezi mai multe la <https://artcor.md/>

Proiectul "Europeana creativă" (Europeana Creative)

Proiectul "Europeana Creative" a fost lansat în 2013 la Biblioteca Națională a Austriei din Viena. Proiectul reunește 26 de parteneri din 14 țări europene. Este vorba de diverse instituții cu colecții de renume mondial, centre și organizații din industria creativă, turism și educație, laboratoare de creație, dezvoltatori de software și experți multimedia, precum și grupuri de reflecție.

Proiectul creează un portal online care oferă acces la peste 30 de milioane de obiecte de patrimoniu cultural digitalizate din biblioteci, muzee, arhive și colecții audio-vizuale europene. Obiectivul principal al proiectului este de a facilita reutilizarea creativă a patrimoniului cultural și a metadatelor aferente. O serie de aplicații pilot pentru design, turism, educație și rețele sociale au fost dezvoltate și puse la dispoziția antreprenorilor din industriile creative pentru identificare, testare și comercializare.

Obiectivele proiectului sunt susținute de o rețea deschisă de laboratoare (The European Labs), un mediu online și offline pentru experimentarea conținutului, a instrumentelor și a serviciilor de afaceri, precum și un cadru de acordare a licențelor prin care proprietarii de conținut pot defini condițiile de reutilizare a materialelor lor. În același timp, proiectul identifică cele mai de succes modele de afaceri.

De ce acum?

Reutilizarea conținutului digital este o parte esențială a Agendei digitale pentru Europa. O serie de activități stimulează deja reutilizarea patrimoniului cultural pentru a demonstra valoarea socială și economică a conținutului cultural. Odată cu publicarea metadatelor Europeana în conformitate cu termenii Creative Commons Public Domain Dedication (CC0) în septembrie 2012, este posibilă dezvoltarea în continuare a unor aplicații inovatoare bazate pe aceste metadata. Europeana Creative face un pas mai departe, facilitând reutilizarea obiectelor digitale în sine.

Mai multe informații despre proiect și parteneri pot fi găsite la:

<https://pro.europeana.eu/project/europeana-creative-project>

ARTERIA_LAB – Portugalia

ARTERIA_LAB - Arte, Antreprenariat, Cercetare, Inovare și Aplicație (Arts, Entrepreneurship, Research, Innovation & Application) este un laborator creativ al Universității din Évora dedicat experimentării și cercetării transdisciplinare. La ARTERIA_LAB, industriile creative proiectează, produc prototipuri și testează în colaborare noi idei prin interacțiunea și sinergia dintre artă, știință, tehnologie și design, pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă societatea. ARTERIA_LAB se dezvoltă, de asemenea, ca un hub pentru antreprenariat creativ și educație digitală și tehnologică, precum și ca un spațiu pentru experimenterii. ARTERIA_LAB reprezintă schimbul de resurse și cunoștințe, participarea la procesele de proiectare și dezvoltare, încercând ca proiectele sale să fie sustenabile din punct de vedere ecologic, social, cultural și economic.

Căi 3D – Portugalia

(3D Ways) are misiunea de a permite oricărui inventator, cu sau fără cunoștințe de proiectare și know-how industrial, să își aducă invențiile pe piață, rapid și cu riscuri reduse. Fondatorii hub-ului creativ sunt ei înșiși inventatori cu peste 500.000 de ore de experiență în domeniul imprimării 3D, cunosc provocările etapei inițiale de intrare pe piață și își pun la dispoziție expertiza și know-how-ul pentru a lansa o varietate de produse. Până în prezent, centrul a ajutat peste 300 de inventatori să proiecteze și să introducă noi produse pe piață; a ajutat fabricile înființate să producă produse cu peste 40 de procese de fabricație diferite. Ce are la dispoziție centrul? - Designeri industriali - Ingineri electroniști - Experți în proiectare pentru fabricație aditivă - 24x imprimante 3D (plastic, rășină și pulbere) - 1x tăiere cu laser (plastic, lemn, țesături, hârtie, carton și altele) - Stație de vopsire - Instrumente de post-procesare și asamblare.

ZIPhouse – Moldova

ZIPhouse Moldova stimulează creativitatea și antreprenoriatul în domeniul designului, contribuind la dezvoltarea unei comunități profesionale integrate în lumea vibrantă a modei. ZIPhouse oferă tinerilor designeri, start-up-urilor, profesioniștilor și cadrelor universitare o oportunitate unică de a-și perfecționa competențele tehnologice și abilitățile de design. Infrastructura centrului permite o utilizare versatilă și flexibilă a spațiului pentru colaborare, educație, design și inovare, alături de găzduirea de prezentări de modă, ateliere, ședințe foto și alte evenimente.

"Misiunea 23" – Bulgaria

"Misiunea 23" este singurul loc din Sofia unde se întâlnesc creativitatea și tehnologiile moderne. Centrul reunește oameni creativi cu idei inovatoare care au ocazia de a lucra împreună și de a împărtăși experiențe. "Misiunea 23" devine un loc atractiv pentru creativitatea din Sofia, oferind o combinație între un centru de evenimente inovator și un spațiu de co-working pentru companiile din sectorul creativ, încurajând creativitatea și schimbul de idei.

Mai multe informații la

<http://creativehubs.net/network/>

EU4Business

EU4Business: Connecting companies este gestionat de EUROCHAMBERS și finanțat de inițiativa EU4Business a Uniunii Europene.

Proiect: **SUCCESS - ENI2019/411-865-EU4BCC: ID1018**
Editorul materialului: **Camera de Comerț și Industrie Dobrich**
Data publicării: **martie 2022**

Responsabilitatea pentru informațiile din acest material revine exclusiv autorului. Uniunea Europeană nu este răspunzătoare pentru orice utilizare a informațiilor conținute în acest document.